

ATHENE

Zachraňme sýčky!

Europäische Union. Europäischer
Fonds für regionale Entwicklung.
Evropská unie. Evropský fond pro
regionální rozvoj.

Ahoj sousede. Hallo Nachbar.
Interreg VA / 2014–2020

POMOZTE NÁM ZACHRÁNIT SÝČKA!

Sýček obecný patří mezi nejohroženější ptáky ve střední Evropě a bez naší pomoci mu hrozí vyhynutí. Přitom ještě pro generaci našich prarodičů byl sýček zcela běžnou a široce rozšířenou sovou. Zejména v posledních desetiletích ale začal výrazně ubývat. A to platí pro Sasko i pro Česko. V Sasku žije několik posledních párů a v České republice jen kolem 100 – 130 párů, přičemž většina z nich hnízdí v Ústeckém a Středočeském kraji.

VZHLED

Sýček je drobná sovička velikosti kosa (samečci) až hrdličky (samičky). Vyznačuje se velkou hlavou s plochým temenem, shora je tmavohnědě zbarvený s četnými světlými skvrnami, spodek těla je bělavý s tmavohnědými skvrnami. Oči jsou jasně žluté. Na lov vylétá většinou už za šera a rád vylétává na vyvýšených místech. Jeho výskyt zjistíte zejména během jarních měsíců podle typického hlasu, kterým se samečkové vytrvale ozývají a který připomíná táhlé stoupající „půůůjd“.

POTRAVA

Jídelníček sýčka se skládá zejména z hrabošů, myší, velkého hmyzu a žížal a je proto právem považován za velice užitečný ptačí druh.

PROSTŘEDÍ

V současné době sýček obývá výhradně bezprostřední okolí lidských sídel, nejčastěji vesnice se zemědělskými farmami, stodolami, starými sady, ale nevyhýbá se ani větším městům. Na rozdíl od historických hnízdišť, která se často nacházela v dutinách starých stromů ve volné krajině, se většina současných hnízdních lokalit nachází v různých dutinách v budovách.

OHROŽENÍ

Hlavní příčinu poklesu početnosti sýčka představuje průmyslové zemědělství, které vedlo k velkoplošnému úbytku vhodných stanovišť i jeho kořisti. Z pestré zemědělské krajiny charakteristické malými poli a loukami, mezemi a pastvinami, se v průběhu několika desetiletí staly velké a intenzivně obdělávané lány, které sýčkům nenabízejí dostatek míst pro hnízdění a lov potravy. A situace je stejně špatná i pro řadu dalších druhů polních živočichů, jako jsou koroptve, skřivani či zajáci, které také rychle mizí z naší přírody. Sýčky dále ohrožují i další rizika spojená s lidskou činností, jako jsou různé technické pasti (sudy a nádrže na vodu, svisle stojící roury), ze kterých se sovy nedokážou dostat ven, či stále intenzivnější silniční doprava.

Jak můžete sýčkovi pomoci?

PÁSOVOU SEČÍ NA TRÁVNÍCÍCH A ZAHRADÁCH.

Sýčkovi vyhovuje pestrá krajina s dostatečným množstvím krátkostébelných a na kořist bohatých biotopů, jakými jsou kosené louky či pastviny. Kořist sýčka většinou žije ve vyšší trávě, odkud se dostává i do okolních sečených ploch, kde ji může sýček lovit. Krátce střižený anglický trávník prakticky žádnou kořist sýčkovi neposkytuje, protože ta zde nenachází vhodné životní podmínky. Při kosení luk, zahrad či trávníků proto nechte na ploše pás neposečené trávy, který může sloužit jako důležité stanoviště pro hmyz či drobné savce. Neposečené pruhy trávy necháváme zejména v místech, kde se nachází dostatečný počet loveckých posedů (např. okraje budov, stromy, plotní kůly, keřové pásy), protože tato místa jsou významná pro lov drobné kořisti. Při sečení našich travnatých ploch by nepokosené plošky a okraje měly zabírat alespoň 1/5 celkové plochy.

PONECHÁNÍM STARÝCH STROMŮ A JEJICH TORZ.

Stromové dutiny mohou sýčkům a nejen jim poskytovat vhodné stanoviště (různé denní úkryty, stanoviště pro dřevokazný hmyz).

PASTVOU HOSPODÁŘSKÉHO DOBYTKA.

Pastva by ale neměla být intenzivní a na pastvině by se vždy měly nacházet nedopasky s vyšší travou – stanovištěm pro kořist sýčků.

SÁZENÍM ALEJÍ A STROMŮ.

Výsadbou vhodných stromů (staré ovocné odrůdy, ořešáky, duby) přinesete do krajiny pestrost a sýčkovi vhodné prostředí pro odpočinek i lov potravy.

INSTALACÍ BERLIČEK SLOUŽÍCÍCH K LOVU POTRAVY.

Na větších plochách luk i polí s absencí soliterních stromů nebo jiných vhodných posedů můžete instalovat berličky (tvaru T), které představují důležité posedy sloužící k efektivnějšímu lovu potravy a to nejen sýčkům.

Za pomoc
sýčkům Vám
děkujeme!

Pokud zaznamenáte sýčka ve Vašem okolí, dejte nám vědět! Každá informace je velice důležitá a může pomoci při praktické ochraně tohoto druhu.

ATHENE

Zachraňme sýčky!

ODSTRANĚNÍM TECHNICKÝCH PASTÍ. Velký počet sýčků (ale i řada dalších ptáků) každoročně uhynie v sudech a nádržích na vodu či ve svisle stojících rourách (popřípadě komínech či okapech ústících do země). Jejich zabezpečení je přitom velmi jednoduché. Do nádrže na vodu stačí instalovat dřevěný nebo polystyrenový plovák či po vnitřním obvodu sudu přiložit (králičí) pletivo, po kterém se sýčci dokáží vyškrabat ven (pletivo by mělo být dostatečně hluboko, aby pokrývalo výkyvy vody při zalévání). Speciální plováky do sudů můžete zakoupit i na www.zelenadomacnost.com. Svisle stojící roury (např. fukary) stačí položit do vodorovné pozice, či horní vstup uzavřít pletivem nebo dřevěnou deskou. Svislé okapy ústící pod zem lze opatřit mřížkou umístěnou v horním konci okapu.

INSTALACÍ HNÍZDNÍCH BUDEK.

Jelikož hnízda sýčků jsou ohrožována kunami, kočkami či potkany, vhodnou instalací budek do míst, kde sýčci žijí, můžeme podpořit jejich bezpečné hnízdění. Do míst, kde sýčci žijí, rádi nainstalujeme i naše budky nebo Vám poradíme, kam je nejlépe umístit.

ATHENE

Projekt ATHENE je založen na spolupráci Centra životního prostředí Drážďany, České společnosti ornitologické, Muzea města Ústí nad Labem, p. o. a Ústavu biologie obratlovců AV ČR. Kooperační partneři se v česko-saském příhraničí věnují péči o zbytkové populace sýčka a podporují jeho další šíření pomocí monitoringu, výzkumu a konkrétních opatření na jeho ochranu. Projekt ATHENE funguje v rámci přeshraničního Programu spolupráce Česká republika – Svobodný stát Sasko 2014–2020. Tento projekt je podpořen Evropskou unií v rámci Evropského fondu pro regionální rozvoj.

In dem Projekt ATHENE arbeiten das Umweltzentrum Dresden, die Tschechische ornithologische Gesellschaft (Česká ornitologická společnost), das Stadtmuseum in Aussig (Museum města Ústí nad Labem, p.o.) und das Institut für Biologie der Wirbeltiere der Akademie der Wissenschaften der Tschechischen Republik (Ústav biologie obratlovců AV ČR) zusammen. Die Kooperationspartner befassen sich in dem sächsisch-tschechischen Grenzgebiet mit dem Erhalt der Restpopulation des Steinkauzes und fördern mit Hilfe eines Monitorings, der Forschung sowie konkreter Schutzmaßnahmen seine weitere Verbreitung. Das Projekt ATHENE wird im Rahmen des grenzübergreifenden Kooperationsprogramms Freistaat Sachsen - Tschechische Republik 2014–2020 durchgeführt. Dieses Projekt wird durch die Europäische Union im Rahmen des Europäischen Fonds für Regionalentwicklung gefördert.

IMPRESSUM

Projektpartner/projektoví partneři:

KONTAKTY

Martin Šálek

Česká společnost ornitologická

Tel.: +420775954318

salek@birdlife.cz

Miroslav Bažant

Česká společnost ornitologická

Tel.: +420777862231

bazant@birdlife.cz

Více o ochraně sýčků se dočtete na našich internetových a facebookových stránkách www.facebook.com/OchranaSycka/ <http://birdlife.cz/sycek>

Vydavatel

Umweltzentrum Dresden v r. 2018

Text: Martin Šálek

Fotografie: Martin Šálek

Grafická úprava: Thomas Kehr

Tisk: Tiskárna Slon, spol. s.r.o.

Náklad: 4.000 ks